

Nr 356.

Av herrar **Lundqvist** och **Bergh**, *angående reduktion av statsuppsikten över den kommunala verksamheten.*

Den starka utvecklingen på samhällslivets olika områden har bl. a. medfört en mycket betydande utvidgning av den kommunala verksamheten. Samtidigt har statsuppsikten över den kommunala verksamheten skärpts.

Ett väsentligt motiv för beslutet om den nya kommunindelningen var önskan att åstadkomma tillräckligt stora kommunala enheter, för att kommunerna på ett mera tillfredsställande sätt än tidigare skulle kunna fylla sina uppgifter. Förslaget till ny kommunallag har samma syfte.

Statsuppsiktens utvidgning har berott framför allt på två omständigheter. Dels har en konsulterande verksamhet ansetts erforderlig, för att statsmakternas intentioner skulle på ett lämpligt sätt bli förverkligade. Dels är statsbidragen i huvudsak ändamålsbestämda, och allteftersom bidragsverksamheten kommit att omfatta allt flera områden, har kontrollen över de erhållna bidragens användning kommit att få allt större omfattning.

Den sålunda skisserade utvecklingen har emellertid medfört, dels att den statliga administrationsapparaten kommit att draga allt större kostnader och dels att arbetet i kommunalförvaltningarna blivit alltmer betungat med allsköns föreskrifter, konsultationer och detaljkontroll. Det ligger i öppen dag, att detta är till men för det kommunala initiativets bevarande, i och med att kommunalmännen alltmer börjat betrakta sig som de där, som huvudsakligen har till uppgift att för statsmakternas räkning fylla en utredande och verkställande funktion. Att detta i sin tur på längre sikt minskar intresset för kommunalt arbete och därmed också blir till en fara för bevarande av ett folkligt styrelseskick, torde också vara uppenbart.

Genom kommunindelningsreformen har man i väsentlig utsträckning uppnått syftet att göra kommunerna till arbetsdugliga organ för den lokala självstyrelsen. Kommunernas möjligheter att ombesörja sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt har därför ökats i hög grad. I detta sammanhang torde också böra erinras om att antalet kommuner genom kommunindelningsreformen minskat med 1461 kommuner. Av det nu anförda torde framgå att statens konsulterande och kontrollerande verksamhet både kan och bör nedskäras. Detsamma gäller en mängd administrativa uppgifter, som statliga organ nu betungas med. Särskilt speciallagstiftningen innehåller dessutom så pass detaljerade föreskrifter, att dessas lokala tillämpning i avsevärt större omfattning borde kunna anförtros åt lokala administrationsorgan. Så är fallet icke blott inom det kommunala skolväsendet

utan också inom socialvården. Särskilt inom den senare är behovet av en koncentration till färre kommunala organ och en rationalisering av den statliga konsulterande och kontrollerande verksamheten mycket påtagligt.

Av det anförda torde få anses framgå att en avsevärd inskränkning av statsuppsikten över den kommunala verksamheten är påkallad. Även om önskvärdheten därav framstått länge, har den nya kommunindelningen givit frågan ytterligare aktualitet.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om förslag till reduktion av statsuppsikten över den kommunala verksamheten.

Stockholm den 27 januari 1953.

R. Lundqvist.

Ragn. Bergh.